

Školní preventivní program
školní rok 2023/2024

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

Obsah

1	Základní údaje o škole	3
2	Základní pojmy	5
3	Systém organizace a řízení primární prevence rizikového chování u žáků	8
3.1	MŠMT	8
3.2	Krajský úřad	8
3.3	Krajský školský koordinátor prevence	8
3.4	Metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně	9
3.5	Ředitel školy a školského zařízení.....	9
3.6	Školní metodik prevence	10
3.7	Třídní učitel	10
4	Cíle školního preventivního programu	11
5	Vnitřní zdroje školy pro realizaci školního preventivního programu.....	14
6	Vnější zdroje školy pro realizaci školního preventivního programu	17
7	Soubor aktivit pro jednotlivé cílové skupiny	19
8	Evaluace	22
9	Legislativní dokumenty	23
10	Závěr	25

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

1 Základní údaje o škole

Název a adresa školy, pro kterou platí tento školní preventivní program	ZŠ Na Podlesí, Na Podlesí 1480, 432 01 Kadaň
Jméno a příjmení ředitele školy	Mgr. Zdeněk Hosman
Telefon ředitele	474 334 711
E-mail ředitele	reditel@5zskadan.cz
webové stránky školy	https://www.5zskadan.cz/

Ředitel školy	Mgr. Zdeněk Hosman
E-mail	reditel@5zskadan.cz

Zástupce ředitele školy	Mgr. Tomáš Mourek
E-mail	mourek@5zskadan.cz

Školní metodik prevence	Mgr. Klára Šťastná
E-mail	stastnak@5zskadan.cz

Výchovný poradce	PhDr. Jitka Novotná
E-mail	novotna@5zskadan.cz

Školní speciální pedagog	Mgr. Sáva Arabadžiev
E-mail	arabadzjev@arabadzjev.cz

Počet tříd a žáků

	Počet tříd	Počet žáků
I. stupeň	11	276
II. stupeň	10	216

Základní škola Na Podlesí Kadaň je typ městské školy, jež je umístěna v klidném prostředí (mimo hlavní silnice) obydlené části města uprostřed sídliště. Jedná se o pavilonovou školu s tělocvičnou a jídelnou. Školu navštěvují žáci všech sociálních vrstev.

Ve školním roce 2023/24 máme 21 tříd a 492 žáků. O žáky se stará 30 učitelů, 5 vychovatelek školní družiny (ŠD), 14 asistentek pedagoga (AP), 1 speciální pedagog, 1 sociální pedagog, 5 kuchařek, 4 uklízečky, ekonomka, recepční a školník. Škola je prostorná a také kompletně zateplená. Nová fasáda působí na sídlišti velmi příjemně. Třídy jsou moderně vybavené pomůckami i nábytkem. Děti čeká příjemné rodinné prostředí nejen ve třídách, ale také v družině a ve školní jídelně. Ve škole hájí zájmy žáků žakovský parlament. Na jednání parlamentu je zván ředitel a případně další pracovníci školy. Ve spolupráci s žáky zlepšujeme pravidla chodu školy, připravujeme soutěže, organizujeme různé akce apod. Škola má vlastní

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

sportovní areál, který prošel rekonstrukcí. Nezapomínáme na bezpečnost dětí. Škola je dobře zabezpečená proti vniknutí nepovolaných osob, návštěvy ve škole jsou evidovány.

Na naší škole již šestnáctým rokem učíme podle vlastního školního vzdělávacího programu „Na učení jdeme od lesa“. V duchu školního vzdělávacího programu se snažíme vychovávat samostatné silné osobnosti, které se v moderním světě neztratí a najdou dobré uplatnění v práci i v životě. Umíme se věnovat jak dětem mimořádně nadaným, tak i žákům, kterým to z různých příčin ve škole příliš nejde. Uvědomujeme si, že pro mladého člověka je nutné kvalitní jazykové vybavení. Uvědomuje si, že děti v současnosti často trpí nedostatkem pohybu a svůj volný čas tráví převážně vsedě před obrazovkou nebo monitorem. Proto náš vzdělávací program nabízí:

- jako druhý cizí jazyk nabízíme od sedmého ročníku němčinu, ruštinu a španělštinu
- možnost zúčastnit se pobytů v zahraničí a zdokonalit svou jazykovou výbavu
- zajímavé volitelné předměty, včetně rozšířené sportovní výchovy se zaměřením na florbal, basketbal, malou kopanou
- výuku plavání a bruslení
- od čtvrtého ročníku výuku informačních technologií

Samozřejmou součástí naší práce je:

- výuka moderními metodami a formami (projektové vyučování, skupinová výuka, činnostní učení, odborné exkurze, experimenty)
- využití moderně vybavených učeben informačních technologií při výuce
- odborná jazyková učebna, odborná učebna přírodopisu a zeměpisu s živými zvířaty
- učebna fyziky a chemie
- výuka prostřednictvím interaktivních tabulí s aktivním zapojením všech dětí do výuky
- účast žáků ve vědomostních a sportovních soutěžích v městském i širším měřítku
- používání jazykové třídy při výuce cizích jazyků
- mimoškolní aktivity formou zájmových kroužků ve školním klubu – např. volejbal, pohybové hry, keramika, ale také kroužky anglického jazyka, češtiny a matematiky
- vlastní mimoškolní akce – Den dětí, Vánoční trhy, školní sportovní soutěže, apod.

2 Základní pojmy

Školní preventivní program (ŠPP) vychází z:

- Školní preventivní strategie (ŠPS)
- Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. 21149/2016
- Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010 – 28

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení. Školní preventivní strategie vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, Konceptí státní politiky pro oblast dětí a mládeže, Národní strategií protidrogové politiky, Strategií prevence kriminality a Strategií prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. 21149/2016 obsahuje metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT. Doporučení zahrnují následující riziková chování:

- návykové látky
- rizikové chování v dopravě
- poruchy příjmu potravy
- alkohol
- syndrom CAN
- školní šikana
- kyberšikana
- homofobie
- extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- vandalismus
- záškoláctví
- krádeže
- tabák
- krizové situace spojené s násilím
- netolismus
- sebepoškozování
- nová náboženská hnutí
- rizikové sexuální chování
- příslušnost k subkulturám
- domácí násilí
- hazardní hraní
- žáci s PAS
- psychická krize - duševní onemocnění
- sebevražedné chování

Součástí školního preventivního programu je krizový plán, který popisuje zmíněná riziková chování.

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

Prevence – znamená soustavu opatření, která mají předcházet nějakému nežádoucímu jevu, například nemocem, drogovým závislostem, zločinům, nehodám, neúspěchu ve škole, sociálním konfliktům, násilí a podobě

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času

Efektivní primární prevence – kontinuální a komplexní programy, interaktivní programy v menších skupinách (proti sociálnímu tlaku, osvojení sociálně emočních kompetencí, zvládnání stresu, odmítání návykových látek apod.)

Neúčinná primární prevence – zastrašování a triviální přístup, potlačování diskuse, nerespektování názorů apod.

Školní preventivní program – konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Školní preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky. Školní preventivní program je vypracován pro potřeby naší školy. Je určen pro všechny žáky, jejich rodiče, pro pedagogické i nepedagogické pracovníky školy i pro pracovníky jiných institucí, kteří se budou podílet na jeho realizaci. Cílem školního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopna orientovat se v dané problematice, zkoumat ji a ptát se. Osobnost, která bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti mladého člověka schopného zodpovědně přistupovat ke každodenním problémům. Děti, které navštěvují základní školu, patří k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice (přiměřeně k věku žáků), problematice spojené s užíváním alkoholu, velice aktuální je problém kouření, ale i všechny formy šikany. Je zapotřebí naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Školní preventivní program ve výuce:

Školní družina a I. stupeň	Důraz je kladen na oblast zdravého životního stylu, osvojování správné hygieny a stravovacích návyků, zdravý pohyb, vycházky do přírody. Důležité je zapojení dětí do kolektivu, učit žáky řešit konflikty, vést je ke spolupráci, kamarádství a vzájemné pomoci
II. stupeň	Realizace preventivního programu školy prochází všemi předměty a je součástí třídnických hodin (práce s kolektivem, parta, prevence šikany, kamarádství, pomoc slabším spolužákům, tolerance atd.)

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

Nejúčinnější a nejlevnější prevencí je zdravá výchova dětí v rodině a ve škole. Dobrá výchova dětí je i programem prevence jednotlivých zdraví poškozujících a život znehodnocujících závislostí a jevů.

Školní preventivní tým

Školní preventivní tým naší školy má 5 členů, kteří spolupracují s třídními učiteli:

- Mgr. Zdeněk Hosman (ředitel školy)
- Mgr. Tomáš Mourek (zástupce ředitele)
- Mgr. Klára Šťastná (školní metodik prevence)
- PhDr. Jitka Novotná (výchovný poradce)
- Mgr. Sáva Arabadžiev (školní speciální pedagog)

3 Systém organizace a řízení primární prevence rizikového chování u žáků

3.1 MŠMT

MŠMT v návaznosti na schválené vládní dokumenty z oblasti primární prevence rizikového chování u žáků zpracovává příslušný koncepční materiál resortu na dané období, vytváří podmínky pro realizaci resortního systému prevence na národní úrovni v oblasti metodické a legislativní, každoročně vyčleňuje resortní finanční prostředky na specifickou primární prevenci rizikového, vytváří internetový informační komunikační systém odborně garantovaný MŠMT, spolupracuje s odbornou veřejností, krajskými školskými koordinátory prevence, pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, koordinuje resortní činnost a spolupracuje s přímo řízenými organizacemi, jakými jsou Výzkumný ústav pedagogický, Institut pedagogicko-psychologického poradenství, Národní institut pro další vzdělávání a Národní institut dětí a mládeže, v oblasti primární prevence a efektivně využívá jejich odborného potenciálu.

3.2 Krajský úřad

Krajský úřad koordinuje činnosti jednotlivých institucí systému prevence v resortu školství, mládeže a tělovýchovy na krajské úrovni a zajišťuje naplňování úkolů a záměrů obsažených ve Strategii prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy, pověřuje vhodného pracovníka funkcí "krajského školského koordinátora prevence", vytváří podmínky pro realizaci školních preventivních programů ve školách, zabezpečuje funkční systém vzdělávání pedagogických a dalších pracovníků, zřizuje pedagogicko-psychologické poradny.

3.3 Krajský školský koordinátor prevence

Za účelem koordinace činností realizovaných v rámci krajské koncepce prevence spolupracuje především s krajským protidrogovým koordinátorem, koordinátorem romské problematiky a krajským manažerem prevence kriminality, pracovníky OSPOD a odboru zdravotnictví krajského úřadu, monitoruje situaci ve školách v regionu z hlediska podmínek pro realizaci školních preventivních programů a navazujících aktivit v oblasti prevence, vede a spolupracuje s metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách, shromažďuje informace o realizaci školních preventivních programů, provádí kontrolu naplňování školních preventivních programů a připravuje jejich vyhodnocení.

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

Krajský školní koordinátor prevence	Mgr. Dita Henzlová
Telefon	475 657 299
E-mail	henzlova.d@kr-ustecky.cz

3.4 Metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně

Zajišťuje za pedagogicko-psychologickou poradnu specifickou prevenci rizikového chování a realizaci preventivních opatření v oblasti územní působnosti vymezené krajským úřadem, na žádost školy a školského zařízení pomáhá ve spolupráci se školním metodikem prevence a dalšími pedagogickými pracovníky řešit aktuální problémy související s výskytem rizikového chování, udržuje pravidelný kontakt se všemi institucemi, organizacemi a subjekty, které se v kraji v prevenci angažují.

Metodik prevence v PPP	Mgr. Zdeňka Nyklíčková
Telefon	474 334 487
E-mail	zdenka.nyklickova@pppuk.cz

3.5 Ředitel školy a školského zařízení

Je přímo zodpovědný za prevenci a za řešení zjištěných projevů rizikových forem chování, vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování, zejména zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním školního preventivního programu školy, zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole, jmenuje školního metodika prevence, podporuje týmovou spolupráci školního metodika, výchovného poradce, školního speciálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování školního preventivního programu.

Ředitel ZŠ Na Podlesí, Kadaň	Mgr. Zdeněk Hosman
Telefon	474 334 711
E-mail	reditel@5zskadan.cz

3.6 Školní metodik prevence

Koordinuje tvorbu a kontrolu realizace školního preventivního programu školy, realizuje aktivity školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování dětí a mládeže. Vede pedagogické pracovníky k vyhledávání rizikového chování, koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti rizikového chování, integruje žáky – cizince, spolupracuje s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování, v případě potřeby je kontaktuje, shromažďuje odborné zprávy a informací o žácích (spolupráce s výchovným poradcem), vede písemné záznamy o prevenci rizikového chování a prezentuje výsledky své činnosti, předává odborné informace pedagogickým pracovníkům školy, aktualizuje databázi spolupracovníků školy v oblasti rizikového chování, vyhledává žáky s rizikovým, poskytuje poradenské služby těmto žákům, spolupracuje s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování, připravuje podmínky pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a další.

Školní metodik prevence	Mgr. Klára Šťastná
E-mail	stastnak@5zskadan.cz

3.7 Třídní učitel

Spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě, motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy a dbá na jejich důsledné dodržování, podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy, je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků, získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

4 Cíle školního preventivního programu

Stanovení cílů je prvním krokem při tvorbě školního preventivního programu. Na základě vyhodnocení dotazníků, výstupů z třídnických hodin a závěrů pedagogických rad a provozních porad zaměstnanců naší školy stanovujeme ve školním preventivním programu cíle dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé.

V letošním roce navazujeme na školní preventivní program z let minulých, kde byla stanovena řada dlouhodobých cílů, zaměřených na prevenci rizikového chování, v jejichž plnění je třeba dále pokračovat. Preventivní témata budou nadále součástí klasické výuky i třídnických hodin. V letošním školním roce budeme opět zvát externí odborníky do naší školy. Cílem školního preventivního programu je zvýšit odolnost žáků vůči rizikovému chování a tím dosáhnout zlepšení vztahů v třídním kolektivu a celkově příznivého sociálního klimatu ve škole mezi žáky různých věkových kategorií. Dále motivace žáků k zásadám zdravého životního stylu (zdravá výživa, fyzická a psychická hygiena, hodnota zdraví, nemoc, léky – jejich pozitivní i negativní stránka), ta je možná jen v případě spolupráce s rodiči.

Škola poskytne žákům základní nezkrácené informace o zakázaných, ale volně dostupných návykových látkách, škodlivosti kouření na jejich mladý a nevyvinutý organismus, riziku zneužívání drog, drogové prevenci v souvislosti s AIDS a o alkoholismu.

Dlouhodobé cíle budou realizovány v období let 2023 až 2028:

- výchova ke zdravému životnímu stylu, vytváření pozitivní a klidné atmosféry ve škole (důvěra, respekt a bezpečí) při udržení uvědomělé kázně
- rozvoj sociálních dovedností žáků a pedagogů, pozitivní vnímání sebe sama, rozvoj osobnostních kvalit, vytváření vlastního názoru
- respektovat lidská práva, individuální potřeby a odlišnosti žáků
- přijmout osobní zodpovědnost za své chování, odpovědnost k daným právům a povinnostem
- rozvoj spolupráce mezi žáky, mezi žáky a učiteli, mezi všemi zaměstnanci školy, mezi žáky, učiteli a rodiči (zapojovat rodiče do dění ve škole)
- k výše uvedenému bodu slouží žákovský parlament, kde mají žáci možnost navrhnout změny vedoucí k pozitivnímu klimatu školy. Vnímání školního klimatu pozitivně koreluje se školním úspěchem žáků a předchází výskytu rizikového chování
- spolupráce mezi školou a dalšími odbornými institucemi zajišťujícími jakoukoli možnost prevence rizikového chování a zabývajících se řešením rizikového chování
- trvale prohlubovat povědomí žáků o rizikovém chování a předcházet mu
- vzdělávat pedagogické pracovníky v oblasti prevence rizikového chování
- stanovit si správný žebříček hodnot
- učit se řešit různé problémy
- informovat žáky o účincích návykových látek

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

- mít zdravé sebevědomí
- umět čelit tlaku vrstevníků
- umět říci „ne“
- naučit se rozlišovat dobré a špatné
- zkvalitnit sociální komunikaci
- schopnost zařadit se a obstát v kolektivu
- zlepšovat mezilidské vztahy
- umět se sebeovládat
- umět si vážit sebe samého
- znát zásady slušného chování
- dokázat měnit špatné postoje
- mít správný režim dne
- umět správně trávit volný čas
- znát centra pomoci
- zapojit žáky do školních a mimoškolních aktivit
- znát svá práva a povinnosti

Střednědobé cíle budou realizovány v období let 2023 až 2025:

- rozšířit počet odborných materiálů týkajících se prevence rizikového chování
- zajistit včasné zjištění a řešení rizikového chování ve třídě, navázat okamžitou spolupráci
- pokračovat ve zkvalitňování práce, rozšiřování kvalifikace a orientace v problematice primární prevence rizikového chování
- zajistit důvěru žáků k třídním učitelům, dalším pedagogickým pracovníkům, školnímu metodikovi prevence a výchovnému poradci ohledně pomoci s rizikovým chováním

Krátkodobé cíle budou realizovány ve školním roce 2023 / 2024. Krátkodobé cíle a opatření spolu musí korespondovat. K definování cílů při plánování školního preventivního programu využíváme model SMART, kdy cíle mají být specifické, měřitelné, akceptovatelné, realistické a termínované. Pro posouzení, zda vybrané programy primární prevence naplňují stanovené cíle, sledujeme ukazatele úspěšnosti. Největší podíl u krátkodobých cílů u žáků na prvním stupni mají jejich třídní učitelé a také vychovatelky ve školní družině. Mezi jejich priority v rámci prevence rizikového chování v tomto školním roce budou následující kompetence:

- umění komunikovat s vrstevníky a dospělými
- rodina, škola a třída jsou zázemím pro každého
- získávat základní návyky zdravotní, hygienické, pracovní, jídelní
- orientovat se ve městě, dopravní výchova
- správné využití volného času
- definovat drogu a její nebezpečí
- pomoc žákům v těžkých situacích (problémy v rodině, strach, obava z toho, co bude dál)

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

Během školního roku 2023 / 2024 budou uskutečněny dle možností školy a jí vybranými odborníky a institucemi semináře pro pedagogické pracovníky.

V září 2023 budou pedagogičtí pracovníci proškoleni v rámci semináře *Emoční inteligence a formativní hodnocení*.

V listopadu 2023 budou pedagogičtí pracovníci proškoleni v rámci semináře *Hodnocení a sebehodnocení žáků v dnešní škole*.

Škola navázala spolupráci s neziskovým občanským sdružením Linka bezpečí, které bude ve škole organizovat preventivní program s názvem *Linka bezpečí NAŽIVO* informující o rizicích při pohybu na sociálních sítích.

Škola navázala spolupráci s *Národním centrem DofE*, které podporuje a motivuje znevýhodněné žáky v osobním rozvoji, smysluplném trávení volného času a přináší klíčové dovednosti pro budoucí studium žáků.

Metodik prevence propojí sportovní aktivity s předcházením rizikových jevů v rámci série sportovních dnů s názvem *Sportem k prevenci. Prevencí ke sportu*.

Pedagogicko-psychologická poradna Kadaň bude na škole realizovat interaktivní besedu na téma „*Šikana a jak jí předcházet*“.

5 Vnitřní zdroje školy pro realizaci školního preventivního programu

V posledních letech se ve škole zvyšuje počet pedagogických pracovníků, kteří jsou proškolení a seznamováni s různými formami poruch učení a chování. Poskytování poradenských služeb na naší škole zajišťuje výchovný poradce PhDr. Jitka Novotná a školní metodik prevence Mgr. Klára Šťastná. Máme vytvořený školní preventivní tým, který ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky realizuje naplnění školního preventivního programu. Každý rok se pedagogičtí zaměstnanci pravidelně účastní školení první pomoci a bezpečnosti práce.

Po celý školní rok 2022 / 2023 se náš pedagogický sbor snažil vytvářet atmosféru vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole. Podařilo se nám uskutečnit mnoho aktivit, které vedou k předcházení rizikového chování žáků. Volili jsme takové akce a programy, které podporovaly rozvoj sociálních dovedností žáků, pozitivní vnímání sama sebe, rozvoj osobnostních kvalit. Stále vedeme žáky k využívání různých informačních zdrojů.

Snažíme se, aby na naší škole vládla pohoda, aby se žáci i učitelé cítili co nejlépe, aby vztah mezi žáky, mezi žáky a učiteli a mezi školou a rodiči byl pozitivní a plný důvěry a spokojenosti. Chceme, aby rodiče poznávali naši školu, aby se zajímali o dění uvnitř školy, aby chápali potřeby dětí v rámci školního prostředí.

V hodinách se zaměřujeme na skupinové práce, realizujeme projektové dny, navazujeme spolupráci s mnoha odborníky z různých oborů, s dalšími vzdělávacími institucemi. Za velmi přínosnou považujeme spolupráci s Městskou policií Kadaň. I nadále se budeme zaměřovat na správné a včasné varovné signály týkajících se rizikového chování.

Základními informačními zdroji v naší škole jsou webové stránky (www.5zskadan.cz), na kterých lze nalézt veškeré aktuální informace týkající se fungování školy a všechny plánované akce školy (kalendář, dokumenty), školní vzdělávací program „Na učení jdeme od lesa“, školní a klasifikační řád, emailové adresy všech pedagogů, jež jsou známy všem žákům a rodičům, informace o školní družině a jídelně.

Monitoring

Pro monitorování situace rizikového chování ve škole jsou primární následující zdroje a jejich možnost vyjádření názoru. Ve všech případech lze využít standardizované dotazníky, rozhovor a písemnou formu komunikace (dopis, email):

- **žáci** - hlavní cílová skupina (komunikace během vyučovacích hodin, o přestávkách, třídnických hodinách)

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

- **rodiče** - mají zásadní vliv na efektivitu preventivních aktivit ve škole, mohou účinnost prevence výrazně posílit, ale i naopak (rodičovské schůzky, konzultace kdykoliv po domluvě, telefon)
- **pedagogové** - odpovídají za preventivní aktivity, zařazení preventivních témat do výuky. Monitorování jejich názorů na situaci ve škole a účinnost preventivních programů má zásadní význam (pedagogické rady, konzultace mezi učiteli o přestávkách, volných hodinách a jiné)
- **škola jako celek** - další pracovníci školy, naprosto klíčový je význam vedení školy (pedagogické rady, konzultace učitelů s vedením školy)

Další zdroje pro realizaci školního preventivního programu

Pro monitoring naše škola využívá výstupy evaluace z minulých let. Jedná se o:

- výstupy záznamů školního metodika prevence
- záznamy četnosti výskytu rizikového chování - zjišťujeme následující:
 - Jaký je celkový počet řešení rizikového chování ve třídě?
 - Jaké rizikové chování bylo řešeno?
 - Jak byla situace zjištěna?
 - Kdo situaci řešil?
 - S použitím jakých metod byla vedena intervence?
 - Jaký byl způsob ověření efektivit intervence?
- důvěrná sdělení na OSPOD, popř. Policii ČR
- zápisy z poradních orgánů ředitele školy

SEPA – systém evidence preventivních aktivit

Školní metodik prevence před začátkem každého školního roku sestavuje školní preventivní program. V průběhu školního roku monitoruje oblast rizikového chování, eviduje všechny uskutečněné preventivní aktivity. Na konci školního roku vyhodnocuje stav a aktivity za uplynulý školní rok. Způsob, rozsah a úroveň evidence prováděných preventivních aktivit a zpracování souhrnné zprávy za uplynulé období byly napříč školami nejednotné.

Naše škola využívá on-line systém evidence preventivních aktivit SEPA. Tento program má za cíl sjednotit a zjednodušit podobu plánování preventivních aktivit na školách a jejich hodnocení na konci roku. SEPA vychází z koncepce preventivního programu školy. SEPA je zaměřen na správu informací o preventivních aktivitách na školách tak, aby byl jednotný pro všechny základní a střední školy v České republice.

SEPA poskytuje školám a jejich pracovníkům, kteří se podílejí na realizaci programů prevence rizikového chování, nástroj k tvorbě uceleného přehledu o primární prevenci na školách. SEPA umožňuje prostřednictvím sběru informací o stavu školské primární prevence v České republice poskytovat souhrnná data pro tvorbu efektivních a žádoucích koncepčních strategií a další podpory v oblasti prevence na místní, krajské i národní úrovni.

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

Analýza výchozí situace

Analýza výchozí situace je základem pro plánování cílů a následně konkrétních aktivit naplňujících obsahově náš školní preventivní program. Pro analýzu výchozí situace využíváme SWOT analýzu. Sledujeme tak vzájemnou interakci jednotlivých faktorů silných a slabých stránek na jedné straně vůči příležitostem a nebezpečím na straně druhé.

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

6 Vnější zdroje školy pro realizaci školního preventivního programu

V případě potřeby se lze obrátit na následující instituce:

Pedagogicko-psychologická poradna Kadaň	Mgr. Zdeňka Nyklíčková
Telefon	474 334 487
Webové stránky	https://www.pppuk.cz/poradny/kadan

Dyáda – středisko výchovné péče Chomutov	Mgr. Petr Bělohavá
Telefon	474 621 682
Webové stránky	www.svpdyada.cz

Sociální služby v Ústeckém kraji	Mgr. Šárka Faistová
Telefon	475 657 373
Webové stránky	https://socialnisluzby.kr-ustecky.cz/

Dětská, dorostová psychiatrie Kadaň, okres Chomutov	MUDR. Ilona Grimová
Telefon	732 250 568
Webové stránky	www.psychiatriegrimova.cz

Policie České republiky - Kadaň	
telefon	974 434 700
Webové stránky	www.policie.cz

Městská policie Kadaň	Jindřich Drozd
Telefon	474 333 590
Webové stránky	www.mpkadan.eu

K-Centrum Kadaň	
Telefon	474 335 347
Webové stránky	www.svetlokadanzs.cz

Úřad práce Kadaň	Ing. Marie Weissová
Telefon	950 118 229
Webové stránky	www.uradprace.cz/kadan

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

Linka bezpečí	
Telefon	116 111
Webové stránky	www.linkabezpeci.cz

Nadace České spořitelny – den pro školu	Kateřina Beranová
Telefon	
Webové stránky	www.denproskolu.cz

BANAL FATAL	
Telefon	774 228 935
Webové stránky	www.banalfatal.cz

MP education	Ing. Martina Štorcová
Telefon	777 279 778
Webové stránky	www.mpedu.cz

Slowtech institute	Zdeňka Černá
Telefon	732 126 370
Webové stránky	www.slowtechinstitute.org

Pediatr Kadaň	MUDr. Martina Chmelová
Telefon	474 944 308
Webové stránky	www.detskylekar-kadan.cz

7 Soubor aktivit pro jednotlivé cílové skupiny

Jednotlivé aktivity, kterým se věnujeme v rámci dosahování cílů stanovených školním preventivním programem, se musí soustředit na všechny cílové skupiny, tedy žáky, učitele i rodiče. Jedná se o:

- blok primární prevence
- interaktivní semináře
- besedy
- pobytové akce
- situační intervence
- individuální konzultace
- skupinové práce
- vzdělávací kurzy
- vzdělávací semináře
- přednášky

Aktivity realizované pro 1. - 2. ročník:

- stanovení a zažití pravidel mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor
- modelové situace
- environmentální výchova
- volnočasové aktivity

Aktivity realizované pro 3. - 5. ročník:

- učit chápat zdraví jako stav tělesné, duševní a sociální pohody
- měnit postoje žáků k sobě
- prožívat sebe v kontextu s druhými lidmi a okolním světem
- vést žáky k pozitivnímu citovému naladění a myšlení
- osvojení si dovednosti řešit stres
- dodržovat životosprávu
- rozvoj schopnosti pracovat v kolektivu
- uvědomovat si co tělu prospívá
- věnovat se sportovním činnostem
- environmentální výchova
- volnočasové aktivity

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci tak, aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek. Velmi důležitá je práce třídního učitele, pravidelná setkávání s žáky na třídnických hodinách. V letošním školním roce budou realizovat projekty Den Země, Den zdraví, Historický den, Sportovní den, Erasmus day, Den Násilí.

Aktivity realizované pro 6. - 9. ročník:

- vzájemné hlubší poznávání žáků
- vytváření vztahů důvěry mezi učitelem a žáky, mezi žáky navzájem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem
- prohlubování vztahů důvěry
- včasné podchycení nežádoucího jednání
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- umění říci NE
- zvládání náročných fyzických a duševních situací
- efektivní komunikace na základě vlastních zkušeností
- přehled životních rizik
- modelové situace poskytující návod k řešení problémů
- kompenzační a relaxační techniky a aktivity
- environmentální výchova
- volnočasové aktivity
- sportovní aktivity

Témata v jednotlivých předmětech 6. – 9. ročníků:

- **výchova ke zdraví** – vztahy v rodině, k vrstevníkům, k mladším a slabším spolužákům, vztahy k lidem odlišných názorů, náboženství, kultury, barvy pleti, vztah k handicapovaným lidem, seznámení se závislostí na drogách, alkoholu, kouření a dalšími patologickými jevy ve společnosti
- **výchova k občanství** – rozvoj právního vědomí – trestné činy, besedy s policisty, s psychologem
- **výtvarná výchova** – témata: můj vztah k drogám, jak využívám volný čas, rasismus a intolerance
- **český jazyk** - téma drogy a společnost, drogy a já, co bych poradil spolužákovi, který bere drogy, je šikanován, názor na soužití s lidmi jiného názoru, barvy pleti, ...
- **chemie** – složení různých drog, zneužití léků ve výrobě drog apod.
- **tělesná výchova** – význam sportu v prevenci sociálně patologických jevů, soutěžení fairplay, vztahy mezi hráči, tolerance, vzájemná pomoc a povzbuzování, podpora mladších a slabších (nevylučování)
- **zeměpis** – výchova k toleranci mezi lidmi jiných ras, náboženství, kultury, proč existují lidé různé barvy pleti

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

- **ICT** – správné využití počítačů při studiu i při zábavě, zneužívání počítačů, hygiena práce s počítačem, problém kyberšikany, stalkingu
- **zdraví a člověk** – problematika mentální anorexie a mentální bulimie

Aktivity zaměřené na rodičovskou veřejnost

- spolupráce se školou (komunikace s ní – pomocí žákovského zápisníku, telefonu, emailu, dopisu)
- seznámení se školním preventivním programem, se školním řádem, účast rodičů při prevenci
- školní akce určené pro rodiče s dětmi
- poradenství
- vzájemná informovanost škola – rodiče a naopak
- besedy s rodiči k určitému problému (rodičovské schůzky, konzultační hodiny, email apod.)
- všechna kárná opatření jsou zasílána rodičům k podpisu
- v případě potřeby doporučení dalších zařízení nebo odborníků

Volnočasové aktivity žáků na naší škole ve školním roce 2023/2024

Pěvecký kroužek - 1. – 5. ročník
Aplikace, hry – 7. ročník
Sportovní příprava a hry. – 6. – 9. ročník
Příprava na přijímací zkoušky – 9. ročník
Keramický kroužek – 4. – 9. ročník
Redakce školních novin – 5. – 9. ročník
Český jazyk
Anglický jazyk
Matematika
Volejbal – 6. – 9. ročník

8 Evaluace

Evaluace je nedílnou součástí školního preventivního programu. Evaluace našeho školního preventivního programu proběhne v červnu 2024 a bude sloužit jako jedno ze základních východisek pro plánování primárně preventivních aktivit pro příští rok. Hodnocení probíhá kvalitativně a kvantitativně. Za evaluaci školního preventivního programu je zodpovědný školní metodik prevence.

V rámci evaluace:

- získáváme informace pro včasné odhalování rizik (monitoring)
- volíme způsob uplatňování preventivních intervencí (plánování a vlastní realizace školního preventivního programu)
- ověřujeme předpokládané hypotézy, které odráží definované cíle

V závěru evaluace se školní metodik prevence zaměřuje na následující otázky:

- Bylo dosaženo stanoveného cíle?
- Budu opakovat tento přístup, postup?
- Na co se příští rok zaměřím?

Hodnocení probíhá ve spolupráci s třídním učitelem a podporou vedení v rámci spoluúčasti všech pedagogických a nepedagogických pracovníků. Školní metodik prevence vede spolu s výchovným poradcem záznamy o přehledu realizovaných kroků a aktivit v průběhu školního roku 2023/2024. Zaměřuje se jak na prevenci rizikového chování, tak na výchovné problémy žáků. Dále školní metodik prevence eviduje výskyt rizikových forem chování u jednotlivých žáků tříd, vede záznamy o rozhovorech se žáky a rodiči. Všechny záznamy jsou průběžně vyhodnocovány a dochází také ke zpětné vazbě.

9 Legislativní dokumenty

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT- 22294/2013-1

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č.j. 24 246/2008-6

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č.j. 37 014/2005-25

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027

Krajská koncepce primární prevence 2023 – 2028

Strategie primární prevence rizikových projevů chování PPP ÚK 2000 – 2027

Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480, okres Chomutov

tel. 474334711, fax 474332831, email: reditel@5zskadan.cz; <http://www.5zskadan.cz>

Použité zkratky

ŠPP -	školní preventivní program
ŠPS -	školní preventivní strategie
MŠMT -	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
ŠD -	školní družina
AP -	asistent pedagoga
OSPOD -	orgán sociálně-právní ochrany dětí
PPP -	pedagogicko-psychologická poradna
ZŠ -	základní škola
PČR -	Policie České republiky
SEPA -	systém evidence preventivních aktivit

Důležitá krizová čísla

Integrovaný záchranný systém:	112
Záchranná služba:	155
Hasičský záchranný sbor:	150
Policie ČR:	158
Městská policie:	156

Vybrané webové stránky

www.bezpecnyinternet.cz
www.seznamsebezpecne.cz
www.i-bezpecne.cz
www.horkalinka.cz
www.linkabezpeci.cz
www.minimalizacesikany.cz
www.sikana.cz
www.internetporadna.cz
www.napisnam.cz

10 Závěr

Nejdůležitějším prvkem primární prevence je vztah. Učitel by měl pracovat na vytváření dobrého vztahu s každým dítětem jednotlivě. Součástí účinné primární prevence má být také včasné poučení dítěte, na koho se může obrátit v případě nouze nebo ohrožení. Všechny postupy řešení jsou individuální. V jednotlivých případech postupujeme podle momentální situace a závažnosti případu, vždy se souladem s Metodickým doporučením MŠMT.

Krizový plán, který je povinnou přílohou školního preventivního programu, bude doplňován či obměňován v případě výskytu nebo zvýšení určitého rizikového chování na škole a dále v souladu s doporučením MŠMT.

S tímto dokumentem byli seznámeni všichni zaměstnanci školy a je přístupný na webových stránkách školy.

Vypracovala: Mgr. Klára Šťastná (metodik prevence)

Schválil: Mgr. Zdeněk Hosman (ředitel školy)

Schváleno na pedagogické radě dne: 21. 11. 2023